

Suvestinė redakcija nuo 2016-09-10 iki 2019-02-11

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [18-839](#), i. k. 1102250ISAK0000V-87

Nauja redakcija nuo 2016-09-10:

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL NACIONALINIO VISUOMENĖS SVEIKATOS CENTRO PRIE
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS MEDICININĖS-KARANTININĖS
KONTROLĖS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2010 m. vasario 1 d. Nr. V-87

Vilnius

Įgyvendindamas Pasaulio sveikatos organizacijos Tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių (2005 m.), ratifikuotų Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių (2005) ratifikavimo“, nuostatas:

1. T v i r t i n u Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos medicininės-karantinės kontrolės taisykles (pridedama).

2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ALGIS ČAPLIKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2010 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. V-87

NACIONALINIO VISUOMENĖS SVEIKATOS CENTRO PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS MEDICININĖS-KARANTININĖS KONTROLĖS TAISYKLĖS

Pakeistas priedo pavadinimas:

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

1. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos medicininės-karantininės kontrolės taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja medicininės-karantininės kontrolės ir jos priemonių vykdymą pasienio kontrolės punktuose

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1034](#), 2011-12-02, *Žin.*, 2011, Nr. 151-7121 (2011-12-10), i. k. 1112250ISAK00V-1034

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

2. Pasienio kontrolės punktai – jūrų, oro uostai ir sausumos sienos perėjimo punktai (vietos, kuriomis važiuoja kelių transporto priemonės ir traukiniai).

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1034](#), 2011-12-02, *Žin.*, 2011, Nr. 151-7121 (2011-12-10), i. k. 1112250ISAK00V-1034

3. Medicininės-karantininės kontrolės funkcijas pasienio kontrolės punktuose vykdo Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės funkcijas vykdančios valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis (toliau – NVSC specialistai).

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1034](#), 2011-12-02, *Žin.*, 2011, Nr. 151-7121 (2011-12-10), i. k. 1112250ISAK00V-1034

Nr. [V-776](#), 2012-08-20, *Žin.*, 2012, Nr. 99-5064 (2012-08-25), i. k. 1122250ISAK000V-776

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Kitas biologinės kilmės įvykis** – tai įvykis, dėl kurio gali atsirasti užkrečiamoji liga ir kuris gali kelti riziką visuomenės sveikatai bei išplisti tarptautiniu mastu.

4.2. **Medicininis ištyrimas** – tai pirminis asmens sveikatos būklės įvertinimas, atliekamas asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, kruopštus sveikatos dokumentų patikrinimas, pirminės epidemiologinės anamnezės (įtariamų, sergančių, sąlytį turėjusių ar kito biologinės kilmės įvykio paveiktų asmenų) įvertinimas.

4.3. **Medicininės-karantininės kontrolės priemonės** – tai NVSC specialistų paskirtos sveikatos priežiūros (izoliavimas, ribotas karantinas, hospitalizavimas, visuomenės sveikatos stebėjimas, privalomas (profilaktinis) aplinkos kenksmingumo pašalinimas ir kt.) priemonės, numatytos Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) Tarptautinėse sveikatos priežiūros taisyklėse (2005 m.) (toliau – TSPT) ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, skirtos kontroliuoti užkrečiamųjų ligų, taršos plitimą Lietuvos Respublikos ir tarptautiniu mastu.

4.4. **Medicininė-karantininė kontrolė pasienio kontrolės punktuose** – tai taikomų organizacinių, medicininės-karantininės kontrolės priemonių, padedančių apsaugoti Lietuvos

Respubliką nuo užkrečiamųjų ligų, taršos įvežimo ir išplitimo ar kito biologinės kilmės įvykio, visuma.

4.5. **Medicininis-karantininis patikrinimas** – tai NVSC specialistų atliekama transporto priemonių, bagažo, konteinerių, įrenginių, krovinių, prekių ar pašto siuntų apžiūra, įskaitant svarbių duomenų ir dokumentų įvertinimą.

4.6. **Papildomos medicininės-karantininės kontrolės priemonės** – sveikatos priežiūros ir kitos priemonės, kurios padeda pasiekti tokį pat ar aukštesnį sveikatos priežiūros lygį, nei rekomenduoja PSO.

4.7. **Tarša** – infekcinio veiksnio arba medžiagos buvimas žmogaus ar gyvūno kūno paviršiuje, ant vartojimui paruošto produkto ar jo viduje arba ant kitų negyvų objektų, įskaitant transporto priemones, galintis kelti riziką visuomenės sveikatai.

4.8. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka PSO TSPT ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1034](#), 2011-12-02, *Žin.*, 2011, Nr. 151-7121 (2011-12-10), i. k. 1112250ISAK00V-1034

Nr. [V-776](#), 2012-08-20, *Žin.*, 2012, Nr. 99-5064 (2012-08-25), i. k. 1122250ISAK000V-776

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

II SKYRIUS

MEDICININĖS-KARANTININĖS KONTROLĖS PASIENIO KONTROLĖS PUNKTUOSE OBJEKTAI IR RŪŠYS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-1034](#), 2011-12-02, *Žin.*, 2011, Nr. 151-7121 (2011-12-10), i. k. 1112250ISAK00V-1034

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

5. Medicininės-karantininės kontrolės pasienio kontrolės punktuose objektai – keliautojai, igula, transporto priemonės, bagažas, konteineriai, įrenginiai, kroviniai, prekės ar pašto siuntos, vežami iš / į Lietuvos Respublikos (-ą) įskaitant svarbius duomenis ir dokumentus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1034](#), 2011-12-02, *Žin.*, 2011, Nr. 151-7121 (2011-12-10), i. k. 1112250ISAK00V-1034

6. Medicininės-karantininės kontrolės pasienio kontrolės punktuose rūšys:

6.1. nuolatinė – vykdoma, kai nėra įtariamo / patvirtinto užkrečiamosios ligos, protrūkio, taršos ar kito biologinio kilmės įvykio atvejo. Nuolatinė medicininė-karantininė kontrolė apima medicininių-karantinių patikrinimą, laivo higieninių sąlygų kontrolę, transporto priemonių valdytojų, keliautojų, kitų asmenų konsultavimą dėl užkrečiamųjų ligų profilaktikos, kitų pagal poreikį būtinų sveikatos priežiūros priemonių vykdymą;

6.2. sustiprintoji – vykdoma, kai yra įtariamas / patvirtintas užkrečiamosios ligos atvejis, mirties nuo užkrečiamosios ligos atvejis, protrūkis, tarša ar kitas biologinės kilmės įvykis, kaip tai numatyta PSO TSPT 2 priede arba kai tai rekomenduoja PSO. Sustiprintoji medicininė-karantininė kontrolė apima medicininių-karantinių patikrinimą, medicininių ištyrimą, medicininės-karantininės kontrolės priemonių taikymą. Sustiprintoji medicininė-karantininė kontrolė atliekama PSO TSPT numatytus pajėgumus atitinkančiuose pasienio kontrolės punktuose (oro ir jūrų uostuose) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Esant epidemiologinei būtinybei sustiprintoji medicininė-karantininė kontrolė atliekama visuose valstybės sienos perėjimo punktuose (sausumos sienos perėjimo punktuose, kituose jūrų ir oro uostuose, kurie neatitinka PSO TSPT numatytų pajėgumų).

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1034](#), 2011-12-02, *Žin.*, 2011, Nr. 151-7121 (2011-12-10), i. k. 1112250ISAK00V-1034

III SKYRIUS

MEDICININĖS-KARANTININĖS KONTROLĖS PASIENIO KONTROLĖS PUNKTUOSE ATLIKIMO TVARKA

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-1034](#), 2011-12-02, *Žin.*, 2011, Nr. 151-7121 (2011-12-10), i. k. 1112250ISAK00V-1034

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

7. NVSC specialistai užtikrina Taisyklėse nustatytos medicininės-karantininės kontrolės pasienio kontrolės punktuose vykdymą darbo ir poilsio laiku.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1034](#), 2011-12-02, *Žin.*, 2011, Nr. 151-7121 (2011-12-10), i. k. 1112250ISAK00V-1034

Nr. [V-776](#), 2012-08-20, *Žin.*, 2012, Nr. 99-5064 (2012-08-25), i. k. 1122250ISAK00V-776

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

8. Nuolatinės medicininės-karantininės kontrolės metu NVSC specialistai atlikdami medicininį-karantininį patikrinimą:

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

8.1. jūrų uoste:

8.1.1. vykdo Lietuvos Respublikos, užsienio laivų (išskyrus karinius laivus bei išskylų jachtas) higieninių sąlygų kontrolę vadovaujantis Atleidimo nuo laivo higieninių sąlygų kontrolės pažymėjimo / Laivo higieninių sąlygų kontrolės pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. sausio 26 d. įsakymu Nr. V-36 „Dėl Atleidimo nuo laivo higieninių sąlygų kontrolės pažymėjimo / Laivo higieninių sąlygų kontrolės pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

8.1.2. išduoda / pratęsia tarptautiniais maršrutais vykstantiems (-čių) laivams (-ų) Atleidimo nuo laivo higieninių sąlygų kontrolės pažymėjimus / Laivo higieninių sąlygų kontrolės pažymėjimus vadovaujantis Atleidimo nuo laivo higieninių sąlygų kontrolės pažymėjimo / Laivo higieninių sąlygų kontrolės pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašu;

8.1.3. atlieka išvykstančių Lietuvos Respublikos laivų įgulos ir Lietuvos Respublikos piliečių, dirbančių užsienio valstybių laivuose, sveikatos dokumentų patikrinimą vadovaujantis Nepalankių užkrečiamųjų ligų atžvilgiu šalių, į kurias neleidžiama išplaukti iš Lietuvos jūrų uostų Lietuvos Respublikoje įregistruotiems laivams be Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio medicininės karantininės priežiūros funkcijas, žymos „Išvykti leidžiama“, sąrašu, kurį tvirtina Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras, ir PSO TSPT.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

8.1.4. įvertina Lietuvos Respublikos ir užsienio laivuose epidemiologinę situaciją pagal pateiktą Jūrinės sveikatos deklaraciją iki jiems atvykstant į jūrų uostą ir priima sprendimą dėl laisvos praktikos uoste suteikimo, apie priimtą sprendimą informuoja laivų kapitonus arba jų įgaliotus asmenis telefonu ar elektronine duomenų apdorojimo ir perdavimo sistema;

8.1.5. suteikia laisvą praktiką uoste Lietuvos Respublikos ir užsienio laivams, kuriuose nenustatoma užkrečiamųjų ligų ir / ar jų sukėlėjų įvežimo grėsmė, išduodami nustatyto pavyzdžio leidimą laisvai praktikai uoste (2 priedas).

8.1.6. konsultuoja Lietuvos Respublikos laivų valdytojus, keliautojus, kitus asmenis užkrečiamųjų ligų profilaktikos klausimais;

8.1.7. esant būtinybei taiko ir vykdo kitas sveikatos priežiūros priemones teisės aktų nustatyta tvarka;

8.2. oro uostuose:

8.2.1. tikrina keleivinius orlaivius, atvykusius iš paveiktų teritorijų dėl užkrečiamųjų ligų sukėlėjų pernešėjų ir rezervuarų;

8.2.2. iki keleivinių orlaivių atvykimo atlieka svarbių duomenų ir sveikatos dokumentų (Bendrosios aviacijos deklaracijos sveikatos dalies) įvertinimą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka;

8.2.3. konsultuoja keleivinių orlaivių valdytojus, keliautojus, kitus asmenis užkrečiamųjų ligų profilaktikos klausimais;

8.2.4. esant būtinybei taiko ir vykdo kitas sveikatos priežiūros priemones teisės aktų nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-776](#), 2012-08-20, Žin., 2012, Nr. 99-5064 (2012-08-25), i. k. 1122250ISAK000V-776

9. Sustiprintosios medicininės-karantininės kontrolės metu NVSC specialistai:

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

9.1. vykdo Taisyklių 8 punkte numatytas priemones;

9.2. dalyvauja atliekant įtariamo/sergančio ar kito biologinės kilmės įvykio paveikto keliautojo ir / ar įgulos medicininį ištyrimą, kurio metu:

9.2.1. atlieka epidemiologinį tyrimą:

9.2.1.1. renka įtariamo/sergančio keliautojo ir / ar įgulos kontaktinės informacijos duomenis, kad su juo (jais) galima būtų susisiekti;

9.2.1.2. renka informaciją apie įtariamo/sergančio keliautojo kelionės maršrutą, siekdami išsiaiškinti, ar nebuvo keliaujama paveiktoje teritorijoje ar arti jos, taip pat ar nebuvo sąlyčio su užkrečiamąja liga sergančiu, kito biologinės kilmės įvykio paveiktu asmeniu, tarša;

9.2.1.3. nustato sąlytį su įtariamu/sergančiu užkrečiamąja liga ar paveiktu kito biologinės kilmės įvykio asmeniu turėjusius keliautojus/įgulą ir renka jų kontaktinės informacijos duomenis (sąlytį turėjusių keliautojų, kurie atvyksta keleiviniu orlaiviu, kontaktinės informacijos duomenys renkami pagal Taisyklių 1 priede nurodytą keleivio kortelę, pildomą visuomenės sveikatos tikslais);

9.2.1.4. vykdo kitas epidemiologinio tyrimo metu būtinas sveikatos priežiūros priemones;

9.2.2. paskiria medicininės-karantininės kontrolės priemones ir tikrina jų vykdymą;

9.3. atvykusioms paveiktoms transporto priemonėms, bagažui, konteineriams, įrenginiams, kroviniams, prekėms ar pašto siuntoms, vežamiems iš/į Lietuvos Respublikos (-ą), paskiria medicininės-karantininės kontrolės priemones ir tikrina jų vykdymą;

9.4. perduoda informaciją PSO TSPT informacijos priėmimo ir perdavimo institucijai per Nacionalinį Tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių koordinavimo centrą apie sprendimą taikyti papildomas medicininės-karantininės kontrolės priemones, taip pat pateikia rizikos visuomenės sveikatai įrodymus, pagrindžiančius papildomų medicininės-karantininės kontrolės priemonių taikymą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-776](#), 2012-08-20, Žin., 2012, Nr. 99-5064 (2012-08-25), i. k. 1122250ISAK000V-776

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

10. Medicininės-karantininės kontrolės priemonės vykdomos bendradarbiaujant su kitomis valstybės valdymo institucijomis, savivaldybėmis, organizacijomis ir kitais asmenimis pagal iš anksto parengtus ir suderintus medicininės-karantininės kontrolės priemonių įgyvendinimo planus.

KELEIVIO KORTELĖ, PILDOMA VISUOMENĖS SVEIKATOS TIKSLAIS

Informacija apie skrydį		
1. Oro linijos ir skrydžio Nr.	2. Atvykimo data	3. Vietos lėktuve, kurioje sėdėjote, numeris
Oro linijų kodas	Skrydžio Nr.	D. MĖN. M.

Informacija apie asmenį		
4. Vardas, pavardė		
Pavardė	Vardas	
Jūsų dabartinis gyvenamosios vietos adresas		
Gatvės pavadinimas, namo ir buto Nr.	Miestas	Valstija / provincija (jei yra)
Šalis	Pašto kodas	
Jūsų telefono Nr. (gyvenamosios vietos arba darbo, arba mobilusis)		
Šalies kodas	Telefono Nr.	El. paštas
Paso ar kelionės dokumento Nr.	Šalis / organizacija, išdavusi dokumentą	

Kontaktinė informacija		
5. Adresas ir telefono Nr., kuriais būtų galima su Jumis susisiekti Jūsų kelionės metu. Jei lankysitės keliose vietose – pradinis adresas ir telefonas		
Gatvės pavadinimas, namo ir buto Nr.	Miestas	Valstija / provincija (jei yra)
Šalis	Pašto kodas	Telefono Nr.
6. Kontaktinė informacija žmogaus, kuris geriausiai žinos apie Jūsų buvimą vietą per ateinančias 31 d. ir su kuriuo mes galėtume susisiekti skubiu atveju arba siekdami Jums perduoti svarbią informaciją apie Jūsų sveikatą. Prašome pateikti savo artimo asmens kontaktus. Tai turite būti NE Jūs pats.		
a. Vardas, pavardė		
Pavardė	Vardas	
b. Telefono Nr.		

Šalies kodas	Telefono Nr.	El. paštas
<i>c. Adresas</i>		
Gatvės pavadinimas, namo ir buto Nr.	Miestas	Valstija / provincija (jei yra)
Šalis	Pašto kodas	

7. Ar Jūs keliaujate vienas?	TAIP / NE	Apibraukite tinkamą atsakymą
Jei NE, išvardinkite su kuo (asmens (-ų) vardas, pavardė ar grupė)		

Kortelė yra skirta pildyti tiems keliautojams, atvykstantiems keleiviniu orlaiviu, kurie turėjo sąlytį su įtariamu / sergančiu užkrečiamąja liga ar paveiktu kito biologinės kilmės įvykio asmeniu. Surinkta informacija saugoma įstatymų nustatyta tvarka ir naudojama tikslai visuomenės sveikatos tikslais.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-1034](#), 2011-12-02, Žin., 2011, Nr. 151-7121 (2011-12-10), i. k. 1112250ISAK00V-1034

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro
prie Sveikatos apsaugos ministerijos
medicininės-karantininės kontrolės taisyklių
2 priedas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTERIJA
MINISTRY OF HEALTH
REPUBLIC OF LITHUANIA

LEIDIMAS
AUTHORIZATION

laisvai praktikai uoste
for free practice in the port

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras
prie Sveikatos apsaugos ministerijos
National Public Health Centre
under the Ministry of Health

Data

Date

Vadovaujantis Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos
medicininių-karantinių kontrolės taisyklių 8.1.5 punktu,

In accordance to paragraph 8.1.5. of National Public Health Centre under the Ministry of
Health medical-quarantine control regulations for vessel

laivui,

pavadinimas, tipas, priklausomybė
name, type, subordination

atvykusiam (data), val. min.
having arrived (date) o'clock min.

iš uosto
(pavadinimas),
from name of the port

leidžiama laisva praktika
..... uoste.

authority for free practice is
granted in the port

Skyriaus vyr. specialistas (ė)
Chief specialist

.....
parašas
signature

.....
vardas ir pavardė
name, surname

antspaudas A. V.

Seal

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1034](#), 2011-12-02, Žin., 2011, Nr. 151-7121 (2011-12-10), i. k. 1112250ISAK00V-1034

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. V-87 "Dėl Visuomenės sveikatos centrų medicininės-karantininės kontrolės taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-776](#), 2012-08-20, Žin., 2012, Nr. 99-5064 (2012-08-25), i. k. 1122250ISAK000V-776

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. V-87 "Dėl Visuomenės sveikatos centrų medicininės-karantininės kontrolės taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1065](#), 2016-09-05, paskelbta TAR 2016-09-09, i. k. 2016-23449

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. V-87 „Dėl Visuomenės sveikatos centrų medicininės-karantininės kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo